

خشونت علیه زنان، خشونت علیه انسانیت است

بیانیه‌ی کانون همکاری نهادهای جمهوری‌خواه ایران به مناسبت روز جهانی منع خشونت علیه زنان

روز جهانی منع خشونت علیه زنان (۲۵ نوامبر / ۵ آذر) یادآور مبارزه و جان‌فشانی زنانی است که در برابر استبداد، تبعیض و خشونت ایستادند. منشأ این روز به سال ۱۹۶۰ و قتل سه خواهر میرابال در جمهوری دومینیک باز می‌گردد؛ زنانی که به جرم مقاومت در برابر دیکتاتوری رافائل تروخیو، ربوده و به طرز فجیعی کشته شدند. یاد و نام آنان به نماد جهانی مقاومت در برابر خشونت ساختاری و جنسیتی بدل شد و سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۹ این روز را به‌عنوان «روز جهانی منع خشونت علیه زنان» به رسمیت شناخت.

بر اساس گزارش فدراسیون بین‌المللی حقوق بشر (FIDH) در تاریخ ۱ ژوئیه ۲۰۲۵، جمهوری اسلامی ایران بیش از نیمی از توصیه‌های سازمان ملل متحد در زمینه رفع تبعیض جنسیتی و مقابله با خشونت علیه زنان را رد کرده است.

افزون براین، جمهوری اسلامی ایران از پیوستن به کنوانسیون رفع

هرگونه تبعیض علیه زنان خودداری کرده و همکاری با گزارشگران ویژه سازمان ملل را نپذیرفته است.

روز جهانی منع خشونت علیه زنان، یادآور همبستگی جهانی در مبارزه با اشکال گوناگون خشونت فیزیکی، روانی، جنسی، اقتصادی، ساختاری و سنت‌های زیان‌بارِ پدرسالارانه، دین‌سالارانه و خشونت خانگی علیه زنان است. این روز فرصتی است برای تأکید بر حق بنیادین زنان بر امنیت، کرامت انسانی و آزادی در عرصه‌های خصوصی و عمومی.

در ایران، این روز یادآور واقعیتی تلخ است: خشونت علیه زنان نه رفتاری فردی، بلکه ساختاری و نهادینه است. از قوانین تبعیض‌آمیز اسلامی (شریعت) و حجاب اجباری گرفته تا سرکوب مدنی، بازداشت فعالان زن، قتل‌های ناموسی و زن‌کشی‌های پیدرپی، سیاست رسمی جمهوری اسلامی در عمل به بازتولید خشونت انجامیده است. لایحه‌ی «منع خشونت علیه زنان» سال‌هاست در رفت‌وآمد میان نهادهای حکومتی متوقف مانده و مفاهیمی چون «غیرتمندی مردان» و «عفاف» عملاً کارکرد حمایتی آن را بی‌اثر کرده است.

جنبش زنان ایران طی دو دهه‌ی اخیر، از کارزار «یک میلیون امضا» تا خیزش انقلابی «زن، زندگی، آزادی»، نشان داده است که مبارزه با خشونت علیه زنان، بخشی جدایی‌ناپذیر از مبارزه برای آزادی، دموکراسی، جمهوری و علیه دین‌سالاری است. زنان ایران با وجود سرکوب، زندان و تهدید، در صف مقدم مقاومت مدنی ایستاده‌اند تا حق انتخاب، کرامت و زندگی در آزادی و برابری با مردان را بازپس گیرند.

باور ما بر این است که هیچ جمهوری واقعی بدون برابری جنسیتی و هیچ دموکراسی پایداری بدون رهایی زنان ممکن نیست. جمهوری‌خواهی دموکراتیک زمانی معنا می‌یابد که نیمی از جامعه از حاشیه‌نشینی به متن تصمیم‌گیری و مشارکت در اداره‌ی امور خود و جامعه بازگردد. پیوند جنبش زنان با گفتمان جمهوری‌خواهی و دموکراتیک، پیوندی طبیعی و ضروری است؛ زیرا هر دو در مفهوم اصلی و حقیقی خود به نفی اقتدارگرایی، نفی تبعیض، نفی دین‌سالاری و بازسازی سیاست بر پایه‌ی کرامت انسانی و برابری زن و مرد باور دارند.

درک نوین از سیاست، همان است که جنبش زنان بدان فرا می‌خواند:

«فمینیزه کردن سیاست» نه به معنای صرف افزایش تعداد زنان در قدرت، بلکه بازتعریف سیاست است؛ سیاستی که بر گفت‌وگو، همدلی، مراقبت، همکاری و برابری کامل زن و مرد در همه‌ی امور اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی استوار است، نه بر رقابت، سلطه و حذف. این سیاست انسانی، می‌تواند جان تازه‌ای در کالبد جمهوریت بدمد و گذار از نظم اقتدارگرای مردانه به سیاست دموکراتیک و مردم‌محور را ممکن سازد.

در این روز جهانی منع خشونت علیه زنان، ما امضاکنندگان این بیانیه، با تأکید بر حق زنان ایران بر زندگی آزاد از خشونت و تبعیض، از جامعه جهانی، نهادهای حقوق بشری و دولت‌های دموکراتیک می‌خواهیم:

1- سیاست‌های نظام‌مند تبعیض، زن‌ستیزی و خشونت علیه زنان در جمهوری اسلامی ایران را رسماً محکوم کنند.

2- برای پاسخ‌گو کردن حکومت ایران در قبال نقض حقوق زنان، سازوکارهای مؤثر بین‌المللی از جمله تحقیقات مستقل و فشار دیپلماتیک را به‌کار گیرند.

3- از جنبش‌های زنان در ایران برای آزادی، برابری و رهاییِ خود از سلطه‌های گوناگون حمایت کنند.

4- از هرگونه همکاری سیاسی، اقتصادی یا فرهنگی با نهادهایی که در جمهوری اسلامی ایران در سرکوب و تبعیض علیه زنان نقش دارند، خودداری نمایند.

خشونت علیه زنان، خشونت علیه انسانیت است. آزادی، جمهوری و دموکراسی، زمانی شکل می‌گیرند که زنان آزاد باشند.

کانون همکاری نهادهای جمهوری‌خواه ایران

1- انجمن ایرانیان جمهوری‌خواه - تورنتو

2- انجمن پژوهشی و آموزشی دانا

3- جنبش جمهوری‌خواهان دموکرات و لائیک ایران

4- شبکه همگرایی جمهوریخواهان سکولار دموکرات ایران

5- گروه سیاسی یار

6- نهاد همگرایی جمهوریخواهان ایران - استکھلم

22 نوامبر 2025 - 1 آذر 1404

اسامی نهادها و افرادی که تا تاریخ 22 نوامبر 2025 از بیانیهای کانون همکاری نهادهای جمهوریخواه ایران پشتیبانی کرده‌اند:

اتحاد زنان چپ

انجمن آزادیخواهان آتلانتا

انجمن زنان ایرانی در مونترال

انجمن همگرایی جمهوری خواهان دموکرات ایرانی در نیویورک

تجمع احواز

تورکمن های دموکرات ایران

جمهوری خواهان سکولار دموکرات ایران - هامبورگ

جنبش وحدت ملی ایرانیان-هامبورگ

حزب چپ ایران - سوئد

حزب دموکرات آذربایجان

شبکه زن زندگی آزادی-بلژیک

شورای مدیران ندای جمهوری ایران

شورای همکاری تورکمن صحرا

طرفداران جمهوری سکولار دموکراسی- البرتا

فرقه دمکرات آذربایجان

کانون ایرانیان جمهوری خواه جنوب سوئد

کانون دموکراسی و توسعه آذربایجان

گاهنامه ی “برابری”، نشریه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی
زنان

گروه ۲۵ شهریور

الهه امانی

حسن شریعتمداری

فریبرز صارمی

محمد حسین یحیایی

ایمیل برای تماس با کانون همکاری نهادهای جمهوری
خواه ایران؛

kanoon.hamkari@gmail.com